

ГЕОІНФОРМАЦІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

КОЛОСЮК А.А., СТАДНІКОВ В.В., СТАДНІКОВА Н.В.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна

Будівельна галузь споконвік забезпечує соціально-економічні суспільні вимоги сталого просторового розвитку територій.

До XIX ст. вважалося, що беззаперечно підкоряючись законам всесвіту система відносин «Світ – Людина – Територіальний простір» є цілковито стабільною і незалежною від волі людини. Бачення динамічної змінності не тільки у просторі, а й у часі зазначеної унікальної системи з'являється в середині XIX ст.

Відомі заходи врівноваження зазначеної природньо-соціо-економічної системи відносин започатковуються через політику свідомого впровадження людиною специфічних стандартних форм направлено впливу тільки із середини XX ст.

Низка глобальних соціо-еколого-економічних криз XX-XXI ст. примушує світове суспільство активізувати пошук науково-обґрунтованих організаційно-планувальних заходів із еколого-економічної стабілізації територіального простору. Між тими вперше поняття «сталий розвиток» («sustainable development», англ.) зустрічається у 90-х рр. XX ст. (1987 р.) у підготовленій Міжнародною комісією з навколишнього середовища ООН доповіді «Наше спільне майбутнє» («Our common future», англ.), де тлумачиться як «розвиток, що відповідає потребам сучасного покоління, не позбавляючи при цьому інші покоління можливості задовольняти власні потреби у майбутньому» [1, р.8].

Наприкінці 20-х рр. XXI ст. поняття «сталий розвиток» вже означає процес розбудови держави, регіону на основі узгодження і гармонізації соціальної економічної та екологічної складових із метою задоволення потреб сучасних і майбутніх поколінь. В розвиток цього поняття наразі сформоване поняття «суспільство сталого розвитку» (a society of sustainable development, англ.) яке характеризує якісно нову фазу постіндустріального суспільства, що характеризується першочерговим значенням і роллю особистості в соціальній структурі та сприймає обмеження екологічного імперативу [2, с.43].

Просторовий розвиток є фундаментальним соціально-економічним явищем, що визначає діяльність людини [5] та комплексне географічне вираження економічних, соціальних, культурних та екологічних аспектів.

Існуючий правовий режим планування та розвитку територій України наразі штучно розгалужений, що вимагає від законодавця прийняття комплексних галузевих норм наскрізного правового режиму територій, від макрорівнів (державного та регіонального) до окремих землеволодінь.

Реалізація завдань суспільства сталого розвитку вимагає безумовного висококваліфікованого кадрового забезпечення, що безперечно відноситься до освітніх компетенцій суспільства.

Впровадження Державної національної програми «Освіта (Україна ХХІ століття)» [6] вимагає широкого вибору форм освіти, а головне засобів навчання, які б відповідали освітнім запитам особистості.

Мета освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями.

Вимоги розвитку науки, техніки і технологій ставлять перед сучасною вищою освітою завдання із підготовки фахівців, адаптованих до вимог ринку праці. При цьому, з одного боку вимагається збільшення обсягів знань і умінь майбутнього фахівця, а з іншого – скорочуються терміни викладання навчальних компонент. Вирішити таке протиріччя можливо тільки шляхом підвищення ефективності навчального процесу.

Парадигма комплексного підходу до вивчення галузевих та міжгалузевих навчальних компонент будівельної галузі передбачає гармонійність зв'язків компетентностей між попередніми та наступними компонентами навчального плану Вишу.

Національний та світовий досвід свідчить, що практично всі картографічні сервіси сайтів великих територіальних утворень надають можливість ознайомлення та аналізу інформації на поточний момент розвитку території і не мають інформацію про її стан за попередній часовий період [3,4]. Цей інформаційний недолік обмежує як загальносуспільні, так і фахові можливості проведення наскрізного аналізу розвитку території.

Хаотичне, вибіркоче і як правило безсистемне застосування геоінформаційних технологій в окремих вузьких тематичних сегментах господарства, особливо для невеликих територіальних утворень, різко знижує їх ефективність, дискредитує ГІС.

Комплексне використання геоінформаційних технологій протягом усього життєвого циклу розвитку території для безлічі тематичних сегментів знань різко підвищує їх ефективність.

Зазначене вимагає підготовки фахівців широкого профілю, які знають як основи геоінформаційних технологій, так і основи побудови інфраструктури геопросторових даних для повного життєвого циклу існування об'єкта дослідження.

Отже, інформаційно ув'язати майбутньому фахівцю набуті компетентності та ще й у єдину та безперервну у часі та просторі геопросторову базу майбутнього технологічного укладу дозволитимуть виключно геоінформаційні системи.

Наразі найадаптованішим до завдань будівельної галузі є виключно програмне забезпечення ArcGis. Зазначений програмний продукт дозволяє реалізувати комплексний підхід до вирішення завдань будівельної галузі будь-якої складності – від оновлення планово-картографічних матеріалів з високим ступенем автоматизації графічних робіт, накопичення, систематизації інформації у вигляді баз даних, схем та карт, ефективного збереження та пошуку інформації у вигляді електронних архівів до оперативного аналізу та автоматизованої систематизації оптимальних проектних рішень.

Література:

1. Європейська комісія о перспективах розвитку: Європа 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/europe2020/tools/monitoring/annual_growth_survey_2011/index_en.htm
2. Регіональна політика Європейського Союзу/Підручник[за ред. Віктора Чужикова]. - К.: КНЕУ, 2016. – 495 с., ISBN 978-966-926-098-7
3. Ian N. Gregory and Paul S. Ell. HISTORICAL GIS: Technologies, Methodologies and Scholarship [текст]/ Ian N. Gregory, Paul S. Ell. – UK: Cambridge University Press, 2007. – 241 p.
4. Knowles A. K. Introducing historical GIS // Past time, past place: GIS for history / ed. A. K. Knowles. Redlands, CA: ESRI Press, 2002. С. XI — XX; Владимиров В. Н. Историческая геоинформатика: геоинформационные системы в исторических исследованиях. Барнаул, 2005, 192 с
5. Лицур І.М. Теоретичні підходи до розуміння просторового розвитку [Текст] / І.М. Лицур, О.М.Колосок // Економіка природокористування і охорони довкілля. - К.: РВПС України НАН України, 2008. — 69-73 с.
6. Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п>